

H

OUSING FIRST.

ONVOORWAARDELIJK WONEN VOOR DAKLOZEN.

Nicolas Pleace *

WAT IS HOUSING FIRST?

Housing First verschilt van andere daklozen-diensten doordat het daklozen onmiddellijk beschut wonen of gemeenschapswonen verstrekt. Dit betekent dat Housing First daklozen eerst huisvesting verstrekt voordat het iets anders doet. Housing First "scheidt" huisvesting van ondersteuning. Deze scheiding betekent dat daklozen onmiddellijk onderdak krijgen zonder voorafgaande verplichtingen van psychiatrische behandeling of onthouding inzake drugs en alcohol. Bovendien is blijvende huisvesting niet gekoppeld aan het volgen van dergelijke behandeling of aan onthouding. Housing First diensten hanteren een „schadereductie” benadering die probeert problemen inzake geestelijke gezondheid en problematisch drugs- en alcoholgebruik te stabiliseren en te reduceren. Housing First diensten zijn ook „herstel georiënteerd”, erop gericht daklozen weg te houden van gedrag dat hen schade berokkent.

Housing First werd aanvankelijk ontwikkeld door de organisatie Pathways in New York.

Sedert de eerste dienst het leven zag hebben verschillende types Housing First projecten het licht gezien in de USA en in de EU, daarbinnen in landen als Denemarken, Finland, Ierland, Frankrijk, Hongarije, Nederland, Portugal en het Verenigd Koninkrijk. De drie belangrijkste types Housing First zijn Pathways Housing First (PHF), Communal Housing First (CHF) en Housing First Light (HFL). De verschillen worden hieronder in schema gezet.

AANWIJZINGEN IN HET VOORDEEL VAN HOUSING FIRST.

Het overgrote deel van de bewijsvoering die pleit voor Housing First komt uit de Verenigde Staten. Maar ook uit Europa komen positieve geluiden, in het bijzonder uit Finland. Het Housing First model wordt momenteel op grote schaal getest in de Europese Unie en Frankrijk. Het Housing First

* *European observatory on homelessness*
Samenvatting uit het rapport Housing First, DIHAL/FEANTSA, 2012, pp. 3-6.

Geleverde dienstverlening	PHF	CHF	HFL
Gewaarborgde huisvesting in de private of sociale huursector	ja	neen	ja
Gewaarborgde huisvesting in kamers of appartementen, onmiddellijk beschikbaar in een pand enkel bewoond door daklozen die van de diensten gebruik maken.	neen	ja	neen
Daklozen moeten druggebruik stopzetten	neen	neen	neen
Daklozen moeten stoppen met drinken	neen	neen	neen
Daklozen moeten van de diensten inzake geestelijke gezondheidszorg gebruik maken	neen	neen	neen
„schadereductie” benadering	ja	ja	ja
Gebruik van mobiele teams voor het leveren van diensten	ja	neen	ja
Rechtstreeks verstrekken van diensten inzake drugs en alcohol	ja	ja	ja
Rechtstreeks verstrekken van psychiatrische en medische zorg	ja	ja	neen
Doorverwijzing en bemiddeling naar diensten	ja	ja	ja
Steun voor het promoten van woonstabiliteit	ja	neen	ja

Europees project is bvb. een sociaal innovatieproject in de schoot van het PROGRESS programma van de Europese Commissie. Het zal evaluatie en uitwisseling verstrekken over 10 Housing First projecten in Europese steden. Conclusies worden verwacht in 2013.

Onder de naam "Un Chez-soi d'abord" experimenteert Frankrijk op grote schaal om de effectiviteit van de Housing First dienstverlening te testen op daklozen met psychiatrische problemen.

Uit de Verenigde Staten komen zeer sterke aanwijzingen dat PHF diensten stabiele huisvesting verschaffen voor chronische daklozen die veel steun behoeven en met een lange voorgeschiedenis in de dakloosheid. Ook CHF en HFL scoren op dit punt, maar de bewijzen zijn minder uitgesproken. Er zijn aanwijzingen dat Housing First doorheen het promoten van stabiele huisvesting en het volgen van een schadereductie benadering mentale problemen en problematisch gebruik van alcohol en drugs kan stabiliseren en in sommige gevallen zelfs verminderen.

PHF vertoont betekenisvol meer succes in het verstrekken van woonstabiliteit dan zgn. „getrapte” diensten. Dergelijke diensten verwachten van daklozen dat zij een reeks stappen zetten alvorens toegang te krijgen tot een woonst. Onthouding van drugs- en alcoholgebruik is er daar 1 van. Er zijn sterke aanwijzingen dat deze benadering faalt in haar pogingen om chronisch daklozen stabiele huisvesting te verschaffen.

INVLOED VAN HOUSING FIRST.

Housing First heeft wereldwijd aan belang gewonnen door het ongeëvenaard succes waarvan het in het verstrekken van stabiele huisvesting aan chronisch daklozen blijkt geeft. Het was de centrale federale daklozenstrategie in de Verenigde Staten en dat zowel onder de Bush als Obama administraties.

Housing First werd geïntegreerd in de daklozenstrategieën in de genoemde landen van de Europese Gemeenschap en het wordt er breed uitgetest in pilootprojecten. De Europese Consensus Conferentie inzake dakloosheid, gehouden in Brussel in december 2010 gaf als aanbeveling mee dat strategieën die zich toespitsen op huisvesting voor daklozen de meest effectieve oplossingen aandragen en dat Housing First diensten het goede voorbeeld gaven.

PLEIDOOI VOOR HOUSING FIRST.

Er zijn 3 belangrijke redenen om de toepassing van Housing First in overweging te nemen.

De basisfilosofie achter het concept Housing First is in hoge mate verantwoordelijk voor het succes ervan. Ze kan worden geïmplementeerd onafhankelijk van de gedetailleerde uitwerking ervan in de Verenigde Staten en los van het type welvaartstaat waarin het wordt geïmplementeerd.

Housing First is in hoge mate flexibel. De basis filosofie van het PHF model is overgenomen door CHF en HFL die zowel focussen op chronische als op andere vormen van dakloosheid.

Housing First kan andere daklozendiensten ondersteunen bvb. door het beëindigen van lange verblijven in opvangbedden. Het is belangrijk om weten dat Housing First niet alle diensten die zich toeleggen op de daklozenproblematiek geacht wordt te vervangen. Het is onderdeel van een mix aan diensten die via de steun van Housing First zijn capaciteit kan verhogen om het hoofd te bieden aan thema's zoals dakloosheid onder migranten en dakloosheid onder families die verder weinig steun behoeven.

Vertaling: Alain Storme.